

Insektfaunan inom Abisko Nationalpark. III.

Studier under ledning av

YNGVE SJÖSTEDT.

6. Flugor — Diptera brachycera.

Av

O. RINGDAHL. (1931)

Den förteckning över egentliga tvåvingar, som härmed framlägges, utgör det huvudsakliga samlarresultatet från mina undersökningar över dipterfaunan kring Abisko och närliggande områden vid västra delen av Torneträsk. En del av de insamlade arterna står fortfarande obestämd, likaså en mindre samling myggor, men hoppas jag att framdeles bli i tillfälle bekantgöra även dessa.

Av de särskilda familjerna ha måhända musciderna blivit grundligast eftersökta, då däremot flera av de holometopa och andra blivit ofullständigare insamlade. Artlistan torde därför vara något ojämn och några anspråk på fullständighet kan den av ovan nämnda skäl ej göra. Den torde likväl ge en rätt god föreställning om flugfaunans beskaffenhet i dessa våra nordligaste fjälltrakter. Några mera omfattande anteckningar i detta ämne äro mig veterligt ej förut bekantgjorda härifrån.

Till Vetenskapsakademien, Abiskokommittéen och Hälsingbergs folkskolestyrelse står jag i djup tacksamhetsskuld för de

penningunderstöd jag erhållit som hjälp för mina resor till dessa avlägsna nejder. Somrarna 1917, 1918, 1922 och 1926 har jag sålunda varit i tillfälle besöka området längre eller kortare tid under juni och juli månader. De vår- och höstarter, som möjligen finnas, har jag däremot ej blivit i tillfälle lära känna.

För den, som är bosatt i södra Sverige och kommer upp i våra nordligaste fjälltrakter, är det en nästan helt ny växt- och djurvärld, som möter honom. Entomologen har ett givande arbetsfält omkring sig, och särskilt dipterologen har fullt upp att göra med att insamla alla de arter, som för honom äro främmande. Flera i södra Sverige rätt artrika familjer ha visserligen här endast fåtaliga representanter, men andra, såsom *Empididae*, *Dolichopodidae*, *Syrphidae*, *Muscidae*, hysa stor rikedom på egendomliga former.

Liksom i andra delar av landet ha vi även i fjälltrakterna goda och dåliga insektsomrar. Vissa arter förekomma den ena sommaren allmänt, den andra sparsamt. Ett enda exempel vill jag anföra härpå. Den präktiga *Dolichopus Mannerheimi* förekom sålunda år 1922 i myckenhet överallt vid bäckar, på fuktiga gångstigar o. s. v. men uppträdde de andra somrarna fåtaligt.

Då jag hade den stora förmånen att under min vistelse i Abisko erhålla arbetsplats och logi på Naturvetenskapliga stationen, blev det givetvis de närmaste omgivningarna i regio subalpina, som blevo bäst genomsökta. Genom godhetsfullt lämnat tillstånd av Vetenskapsakademien kunde jag göra insamlingar även inom Nationalparkens område, där särskilt de närmaste partierna av fjället Nuolja undersöktes. Av artlistan framgår också, att de flesta fynden gjorts i denna trakt. Dessutom företogs exkursioner till »Lappporten», där åtskilliga anmärkningsvärda fynd av arktiska arter blevo gjorda, ett par kortare utflykter till norra sidan av Torneträsk, till sjön Abiskojaure och till Vassijaure m. fl. platser utmed järnvägen. I artlistan har även medtagits fynd från Kiruna, där jag flera tillfällen under resan gjorde uppehåll. Även denna trakt tillhör subalpina området.

Vad fyndorterna beträffar, må anmärkas, att alla fynd

från lokaler söder om Torneträsk i den subalpina regionen föras under namnet Abisko, jämväl sådana från Abiskojaure och Nuolja sluttningar. Under namnet Nuolja ha endast de fynd utsatts, som gjorts ovan trädgränsen. Vid »Lapporten» undersöktes huvudsakligen stränderna av den 1000 m. över havet belägna sjön Tjuonajaure, där särskilt *Carex—Eriophorum*-ängarna gävo rikt utbyte. På norra sidan av Torneträsk samlades största delen i den örtrika björkskogen vid Jebrenjokk.

Naturligtvis ha många olika slag av biotoper blivit genomsökta, men på förhållanden om arternas förekomst inom dessa kommer jag här ej att närmare ingå.

Angående arternas utbredning inom landet har jag i utbredningstabellen, utom de till undersökningsområdet hörande alpina och subalpina regionerna, anfört den boreala regionen samt dessutom Skåne för de arter, som förekomma över hela landet. En del av de sistnämnda äro dock f. n. ej kända från mellanliggande landskap. För den alpina regionen har jag endast anfört de arter jag själv iakttagit ovan trädgränsen på fjällen vid Torneträsk. Framdeles komma säkerligen flera av arterna att påträffas inom denna region, och då de svenska tvåvingarnas utbredning över huvud taget är bristfälligt känd, komma framtida undersökningar att visa, att åtskilliga arter, som nu endast äro kända från fjällregionerna, i verkligheten förekomma även i den boreala regionen och måhända längre söder ut.

Ett sammandrag av arternas utbredning, sådan den är mig bekant, visar följande siffror:

Skåne—Lappland	286 arter
Alpina—boreala reg.	74 »
Subalpina—boreala »	88 »
Alpina—subalpina »	56 »
Subalpina »	51 »
Alpina »	15 »

Summa 570 arter

Av ovanstående alpina—boreala och subalpina—boreala äro följande kända längre söderut, ehuru ej till Skåne: till

Uppland (*Beris fuscipes*, *Rhaphomyia niveipennis*, *Chelifera trapezina*, *Pipunculus borealis*, *Lophosceles hians*, *Ammitzböllia spinicosta*, *Cosmetopus dentimanus*, *Lonchaea Deutschi*, *Amphipogon spectrum*); till Närke (*Hydrotaea Ringdahl*); till Bohuslän (*Thereva ursina*, *Tachypeza Heeri*); till Västergötland (*Hormopeza obliterata*); till Östergötland (*Ptiolina nitida*, *Psilocephala eximia*, *Dolichopus Zetterstedti*, *Dryomyza decrepita*, *Hydrellia nigripes*, *Odinia maculata*); till Småland (*Hilara griseola*, *Tachydromia unguiculata*, *Temnostoma apiforme*, *Lasiops nigrifellus*, *Pegomyia flavipalpis*, *Scoliaphleps ustulata*, *Bostrichopyga crassipes*, *Microprosopa pallicauda*); till Öland (*Rhaphomyia albosegmentata*).

Nedanstående siffror visa artantalet inom de olika familjerna:

Stratiomyiidae	3 arter	Dryomyzidae	2 arter
Erinnidae	1 »	Clusiidae	1 »
Tabanidae	7 »	Helomyzidae	12 »
Rhagionidae	6 »	Sciomyzidae	11 »
Asilidae	1 »	Lauxaniidae	1 »
Therevidae	6 »	Lonchaeidae	4 »
Empididae	69 »	Ortalididae	3 »
Dolichopodidae	41 »	Tephritidae	2 »
Syrphidae	59 »	Sepsididae	8 »
Pipunculidae	6 »	Tylididae	1 »
Phoridae	2 »	Psilidae	3 »
Platypezidae	2 »	Chloropidae	4 »
Tachinidae	29 »	Ephydridae	5 »
Muscidae	233 »	Drosophilidae	1 »
Cordyluridae	42 »	Agromyzidae	1 »
Cypselidae	4 »		

De fem artrikaste familjerna äro: *Muscidae* 233 arter (40 %), *Empididae* 69 arter (12 %), *Syrphidae* 59 arter (10 %), *Cordyluridae* 42 arter (7 %), *Dolichopodidae* 41 arter (7 %), tillsammans omfattande ungefär $\frac{3}{4}$ av hela artantalet.

	Fyndorter						Utbredning			
	Regio subalp.			Regin alpina			alpina regionen	subalpina regionen	boreala regionen	Skåne
	Abisko	Jebrenjokk	Kiruna	Nuolja	Tjuonajaure	Vassijaure				
<i>Drosophilidae</i>										
<i>Drosophila transversa</i> Fall.		1								
<i>Agromyzidae</i>										
<i>Odinia maculata</i> Meig.	1									

Supplement.

Av fl. mag. K.-H. FORSSLUND 1930 i Abisko nationalpark och dess närmaste omgivning insamlade *Diptera*.

Beris fuscipes Meig. 727. (leg. BRUNDIN).

Tabanus flaviceps Zett.

Naturv. stationen ⁶/₇; tjärn strax S järnvägen ⁹/₇; björkskog vid Abiskojokk ¹⁰/₇, ²⁰/₇.

Chrysozona pluvialis L.

Naturv. stationen ⁶/₇; Njuoljabäcken i reg. subarct. ¹¹/₇.
*Vadvetjäkko, björkskog ovan deltat ¹⁵/₇.

**Chrysops relictus* Meig.

Vadvetjäkko, björkskog ovan deltat ¹⁵/₇.

Chrysops nigripes Zett.

Naturv. stationen ⁶/₇; tjärn strax S järnvägen ⁹/₇.

**Rhagio scolopacea* L.

Vadvetjäkko, björkskog ¹⁷/₇.

Thereva fuscinervis Zett.

Mosse V Abiskojokk ²⁰/₇.

Rhamphomyia albosegmentata Zett.

Flerstädes inom reg. subarct.

Hilara interstincta Fall.

Flerstädes inom reg. subarct.

Hilara femorella Zett.

Strandvegetation vid Njuoljabäcken i reg. subarct. ¹¹/₇;
Påtsojaure i reg. arct. ²¹/₇; kärrlandet uppefter Kama-
jokk ²²/₇.

*Hilara spinimana Zett.

Vadvetjäkko vid bäckar i björkskog ¹⁶/₇.

Hilara tanythrix Frey.

Björkskog med källdrag V Naturv. stationen ⁶/₇; stran-
den av Torne träsk ⁷/₇; björkskog vid Abiskojokk ¹⁰/₇.

*Hilara griseola Zett.

Vadvetjäkko, strandbuskar vid Njuonjajokk ¹⁵/₇.

Atalanta appendiculata Zett.

Påtsojokk i reg. subarct. ²²/₇.

Hemerodromia raptoria Meig.

Tjärn strax S järnvägen ⁹/₇.

Hemerodromia frigeli Zett.

Björkskog vid Abiskojokk ¹⁰/₇. *Vadvetjäkko, deltat ¹⁵/₇.

Tachypeza winthemi Zett.

På båthus vid Torne träsk ⁸/₇.

Dolichopus planitarsis Fall.

Tjärn strax S järnvägen ⁹/₇; Calthatjärn ¹²/₇.

Dolichopus picipes Meig.

Påtsojokk i reg. subarct. ²²/₇.

Dolichopus costalis Frey.

Tjärn strax S järnvägen ⁹/₇.

Dolichopus fraterculus Zett.

Tjärn strax S järnvägen ⁹/₇.

Dolichopus rupestris Hal. Calthatjärn ¹²/₇; Påtsojaure, reg. arct.
²¹/₇; *Vadvetjäkko, vid bäck i reg. arct. ¹⁶/₇.

Dolichopus plumipes Scop.

Påtsojaure, reg. arct. ²¹/₇; kärrlandet uppefter Kama-
jokk ²²/₇.